
УДК 378.14

В.О. Потапов, д-р техн. наук, проф. (ДБТУ, Харків)

Д.В. Білий, здоб. ступ. PhD (ДБТУ, Харків)

ВДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙ ТА КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ РОЗРОБОК В АКАДЕМІЧНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Умовою конкурентоспроможності економіки країни та європейського суспільства є створення інновацій спроможних забезпечувати ринкову реалізацію сучасних наукових розробок та впровадження нових рішень в промисловому секторі. З метою покращення умов співпраці між представниками освіти і бізнесом, рекомендується надання університетам можливості приймати активну участь комерціалізації наукових проєктів, створення комерційних компаній при університетах за допомогою фінансування різноманітних програм та розробки відповідних законодавчих документів [1].

Проблеми інституційних підрозділів пов'язані з зі сферами впливу комерціалізації та рівня її функціонального впливу в системі технологічного трансферу. Науково-технічні проблеми виникають через недоступність необхідного обладнання для проведення наукових досліджень на достатньому рівні. Маркетингові проблеми пов'язані із забезпеченням інформаційного середовища та необхідного фінансування для стимулювання рекламних посередників. До споживацьких відносять проблеми, що виникають на етапі впровадження новітньої технології у виробництво та отримання результатуючих прибутків [2].

В процесі дослідження встановлені основні напрями розвитку комерціалізації результатів науково-технічних інновацій національних університетів: реалізація інноваційних проєктів, розробка та впровадження у виробництво нової високотехнологічної продукції; інтеграція освіти та науки з виробництвом шляхом створення навчальних і науково-виробничих об'єднань, базових кафедр, лабораторій разом з національними університетами, науковими інститутами, підприємствами, установами та організаціями; випуск та реалізація експериментальних зразків нової техніки, технологій та малосерійної наукоємної продукції; забезпечення охорони об'єктів права інтелектуальної власності [3].

Прикладом інституційної комерціалізації може стати зарубіжний досвід форм партнерства [4]:

- фінансова підтримка держави академічної і університетської науки;
- державне фінансування інноваційних проєктів у відповідній галузі терміном не менше 10 років;
- оцінка результативності роботи відомств, які відповідають за розвиток і фінансування досліджень;
- формування тісних зв'язків між бізнесом та державними інститутами і університетами для створення нових технологічних центрів технологій;
- реклама окремих провідних розробок університету та напрямів досліджень.
- створення взаємодії науки, освіти та виробництва з урахуванням потреби ринку праці.

Дотримуючись передового світового досвіду потрібно стимулювати інноваційну діяльність українських університетів, здатних створювати нові освітні та науково-технічні розробки. Одним з рішень проблем академічної комерціалізації є фінансування науково-дослідних робіт за рахунок венчурних інвестиційних фондів та надання прав самостійного використання і розподілу коштів, отриманих від об'єктів інтелектуальної власності [5].

Пропонується навчально-дослідницька комерціалізація результатів наукової діяльності університетів шляхом співробітництва академічних працівників з підприємствами на рівні спільних договірних досліджень та здійснення трансферу знань постачаючи місцевим підприємствам висококваліфікованих осіб забезпечених необхідними знаннями та навичками. Створення необхідних нормативно-правових відносин між державними освітньо-науковими інститутами і торгово-виробничими підприємствами.

Інформаційні джерела

1. Шатоха В. Досвід європейських університетів з комерціалізації інновацій та можливості його застосування в Україні: Монографія // В. Шатоха. – Дніпропетровськ: «Дріант», 2014. – 246 с.
2. С. П. Ігнацевич. Комерціалізація інноваційних технологій в Україні. основні проблеми та світовий досвід // Ігнацевич С.П. – Київ: Наука, технології, інновації, 2022, № 4 . С. 107-115.
3. Погребняк І. Є. Вищі навчальні заклади – законодавчі проблеми комерціалізації результатів наукових досліджень / І. Є. Погребняк // Правове регулювання інноваційних відносин : кол. монографія / кол. авторів: А. П. Гетьман [та ін.]. – Харків, 2013. – Розд. 3., підр. 3.2. – С. 338–367.
4. Lyashenko OM. Models of commercialization and technology transfer in the global environment: monograph. Ternopil, 2007. P. 489.
5. Egorov I.Yu. Innovatsionnaya Ukraina – 2020: osnovnye polozheniya natsional'nogo doklada. Economy of Ukraine, 2015. № 9, P. 4–18.